

OUG 81/2023

privind consolidarea capacității instituționale a Ministerului Finanțelor, exercitarea controlului financiar de specialitate al statului, pentru unele reglementări specifice, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Publicată în MOR 904/6.10.2023

Având în vedere că Ministerul Finanțelor are un rol important în procesul de consolidare financiar-fiscală a României, precum și în procesul de monitorizare a deficitului bugetar, dar și de încadrare în țintele de deficit bugetar asumate în relația cu Comisia Europeană, iar pentru aceasta trebuie create mecanismele instituționale necesare în vederea implementării acestor obiective,

întrucât pentru monitorizarea angajamentelor de deficit bugetar, dar și pentru implementarea unor măsuri concrete pentru controlul deficitului bugetar sunt necesare informații referitoare la indicatorii ordonatorilor de credite, rezultați din execuția bugetară, și alte date și informații gestionate de Ministerul Finanțelor, respectiv informații referitoare la categoriile de cheltuieli pe care ordonatorii de credite le finanțează din fonduri publice pentru a identifica acele categorii de cheltuieli și acei ordonatori de credite care generează risipa în utilizarea fondurilor publice,

ținând cont de faptul că la nivelul ordonatorilor de credite cele mai mari cheltuieli sunt cele din domeniul materiale și servicii, iar prin sistemul de relații comerciale dintre doi operatori economici — B2B pot fi obținute informații necesare pentru a monitoriza utilizarea eficientă a fondurilor alocate pentru cheltuielile de funcționare ale ordonatorilor de credite, iar după obținerea acestor informații pot fi desfășurate controale cu ajutorul Direcției generale de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală la nivelul acelor ordonatori de credite care gestionează în mod ineficient fondurile publice alocate pentru finanțarea diferitelor categorii de cheltuieli,

având în vedere noile regulamente europene privind utilizarea fondurilor externe nerambursabile, precum și cele rambursabile alocate unui stat membru care prevăd în cuprinsul acestora o serie de măsuri de corelare cu principiile bunei guvernante economice,

luând în considerare urgența rezolvării problemelor de deficit bugetar, dar și de sustenabilitate a finanțelor publice, precum și înlăturarea riscului de suspendare a fondurilor alocate prin Planul național de redresare și reziliență și Politica de coeziune sau de creștere a costului finanțării pentru refinanțarea datoriei publice, precum și pentru finanțarea deficitului bugetar, sunt necesare măsuri care au ca obiectiv general consolidarea fiscal-bugetară a României prin administrarea eficientă a veniturilor publice, dar și pentru utilizarea eficientă a resurselor alocate pentru finanțarea cheltuielilor publice.

Întrucât, ca urmare a controlului exercitat de structura de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală la nivelul ordonatorilor de credite, precum și la nivelul instituțiilor publice/entităților autonome aflate în subordinea/în coordonarea/sub autoritatea autorităților administrației publice centrale și locale, pot fi gestionate și monitorizate costurile de achiziție pentru bunuri, servicii, echipamente și execuție de lucrări care au un impact bugetar major în procesul de utilizare a fondurilor publice,

având în vedere că prin Memorandumul cu tema: „Desemnarea autorității naționale pentru implementarea Regulamentului privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM)”, aprobat în ședința Guvernului din data de 24 august 2023, Ministerul Finanțelor a fost autoritatea desemnată în acest sens,

ținând cont că operaționalizarea prevederilor Regulamentului la nivelul Ministerului Finanțelor se impune a fi realizată începând cu data de 1 octombrie 2023, dată de la care devine aplicabil la nivelul Uniunii Europene,

deoarece aspectele menționate mai sus vizează interesul public și strategic al României pentru asigurarea sustenabilității finanțelor publice, gestionarea fondurilor europene și constituie o situație extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

În temeiul art. 115, alin. (4) din Constituția României republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — Obiectul prezentei ordonanțe de urgență îl constituie adoptarea, reglementarea și instituirea unor măsuri necesare consolidării capacității instituționale a Ministerului Finanțelor cu următoarele obiective majore:

a) monitorizarea execuției bugetare pe baza datelor și informațiilor gestionate de Ministerul Finanțelor la nivelul ordonatorilor de credite și instituțiilor publice aflate sub autoritatea/coordonarea/subordonarea acestora cu privire la cheltuielile efectuate;

b) exercitarea controlului cheltuielilor curente și de capital, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, pentru categoriile de cheltuieli care înregistrează o creștere cu mai mult de 20% față

de costul mediu al achizițiilor de produse/servicii/echipamente și/sau execuție de lucrări sau costul mediu al cheltuielilor curente și de capital aferente unor instituții publice similare, după caz;

c) controlul modului de evidențiere a bunurilor proprietate publică/privată a statului la nivelul autorităților administrației publice locale;

d) punerea în aplicare a prevederilor Regulamentului (UE) 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră, cu aplicabilitate la nivel unional de la data de 1 octombrie 2023.

Art. II. — (1) În cadrul Ministerului Finanțelor se organizează o structură de specialitate pentru monitorizarea execuției bugetare pe baza datelor și informațiilor gestionate de Ministerul Finanțelor, conform art. I, ale cărei denumire, organizare și funcționare, activități desfășurate și responsabilități sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Structura de specialitate prevăzută la alin. (1) analizează datele și informațiile gestionate de Ministerul Finanțelor, poate solicita informații suplimentare, după caz, și, în situațiile în care constată o creștere cu mai mult de 20% față de costul mediu al achizițiilor de produse/servicii/echipamente și/sau execuție de lucrări sau costul mediu al cheltuielilor curente și de capital aferente unor instituții publice similare, după caz, sesizează structura de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor.

(3) Structura de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală efectuează acțiuni de control la entitățile sesizate.

(4) Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului, în fiecare an calendaristic, rapoarte privind monitorizarea efectuată.

(5) Prevederile prezentului articol se aplică sub formă de proiect-pilot pe o perioadă de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență pentru domeniile educație, sănătate, asistență și protecție socială, precum și pentru autoritățile și instituțiile aflate în subordinea autorităților administrației publice locale. După această perioadă, prevederile prezentului articol, pe lângă domeniile menționate anterior, se pot aplica și altor domenii stabilite prin ordin al ministrului finanțelor.

Art. III. — (1) În vederea punerii în aplicare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, structura de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală efectuează:

a) controlul procedurilor de achiziție publică din punctul de vedere al cheltuielilor cu materiale și servicii, cheltuielilor de protocol, organizare de evenimente, cheltuielilor de investiții, precum și al altor categorii de cheltuieli efectuate din fondurile publice de ordonatorii de credite atât de la nivelul autorităților publice centrale, cât și de la nivelul autorităților publice locale, inclusiv pentru acei ordonatori de credite aflați în autoritatea/coordonarea/subordonarea acestora;

b) controlul modului de evidențiere a bunurilor proprietate publică/privată a statului la nivelul autorităților publice locale.

(2) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență până cel mai târziu la data de 31 decembrie 2025, prevederile alin. (1) lit. a) se aplică în primă fază în sistem pilot pentru domeniile educație, sănătate, asistență și protecție socială.

(3) Aspectele tehnice și organizatorice privind funcționarea în sistem pilot se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, care se adoptă în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. IV. — (1) În vederea punerii în aplicare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, structurile de inspecție economico-financiară aplică prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 107/2012, cu modificările ulterioare, ale Normelor metodologice privind înființarea, organizarea și

funcționarea inspecției economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012, prevederile Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.028/2021 privind stabilirea atribuțiilor generale în efectuarea inspecțiilor la instituții publice de către Ministerul Finanțelor, precum și a atribuțiilor structurii de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor pentru soluționarea plângerii prealabile formulate împotriva actului administrativ emis de organele de inspecție economico-financiară ca urmare a inspecțiilor efectuate la instituții publice.

(2) În exercitarea atribuțiilor reglementate la art. III, structurile de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală stabilesc motivele de fapt și de drept care au generat creșterea cheltuielilor care au făcut obiectul controlului.

Art. V. — (1) Fapta reprezentantului legal al entității verificate de a refuza să pună la dispoziția personalului structurii de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și al structurilor teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală documentele solicitate cu ocazia controlului constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 2.000 lei.

(2) Constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii prevăzute la alin. (1) se fac de către personalul împuternicit din cadrul structurii de inspecție economico-financiară din cadrul Ministerului Finanțelor și al structurilor teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(3) Contravenției prevăzute la alin. (1) îi sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. VI. — (1) În vederea implementării obiectivului prevăzut la art. I lit. d), în cadrul Ministerului Finanțelor se organizează o structură de specialitate, cu atribuții principale de reglementare și aplicare a prevederilor Regulamentului (UE) 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023.

(2) Structura de specialitate prevăzută la alin. (1) are următoarele atribuții cu caracter general:

a) gestionează și implementează la nivel național CBAM;

b) înregistrează solicitările importatorilor de a obține statutul de declarant autorizat în registrul CBAM;

c) acordă, refuză sau retrage statutul de declarant autorizat CBAM;

d) face schimb de informații cu autoritățile competente;

e) solicită constituirea unei garanții pentru a autoriza un declarant, în cazul în care declarantul nu a fost stabilit pe parcursul celor două exerciții financiare anterioare anului în care a fost depusă cererea.

(3) Deciziile emise potrivit Regulamentului (UE) 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de către structura de specialitate prevăzută la alin. (1) conțin, pe lângă elementele prevăzute de regulament, și elementele actului administrativ fiscal prevăzute la art. 46 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile art. 47—51 și art. 53 din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare, sunt aplicabile în mod corespunzător.

(4) Împotriva deciziilor emise de structura de specialitate prevăzută la alin. (1) se poate formula contestație potrivit dispozițiilor Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările

ulterioare, și se soluționează de către structura de soluționare a contestațiilor din cadrul Ministerului Finanțelor prevăzută la art. 272 din aceeași lege.

Art. VII. — Forma de organizare a structurilor de specialitate prevăzute la art. II alin. (1) și art. VI alin. (1), precum și numărul de posturi aferent se stabilesc prin Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare, iar posturile necesare organizării și funcționării acestora, precum și posturile necesare desfășurării activităților prevăzute de prezenta ordonanță de urgență de către structurile de inspecție economico-financiară se asigură prin suplimentarea numărului de posturi aprobat pentru aparatul propriu al Ministerului Finanțelor și pentru structurile teritoriale de inspecție economico-financiară din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Art. VIII. — Prevederile art. V alin. (1) intră în vigoare la 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. IX. — În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Ministerul Finanțelor supune spre aprobare Guvernului hotărârea de modificare și completare a actelor normative de organizare și funcționare a Ministerului Finanțelor și Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Art. X. — Articolul I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 415 din 15 mai 2023, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art. I.** — (1) Prin derogare de la prevederile art. 49 alin. (4) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, începând cu luna următoare intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, până la 31 decembrie 2025, Guvernul aprobă lunar, prin memorandum, până la finele lunii în curs pentru luna următoare, limite lunare de credite de angajament și credite bugetare în funcție de evoluția deficitului bugetar și de evoluția nivelului arieratelor, pentru ordonatorii principali de credite finanțați integral de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale, în cadrul cărora ordonatorii principali de credite încheie angajamente legale, respectiv deschid și repartizează credite bugetare pentru bugetul propriu și pentru instituțiile publice subordonate”.

2. După alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin excepție de la prevederile alin. (1), Guvernul aprobă lunar, prin memorandum, până la finele lunii în curs

pentru luna următoare, limite lunare de credite de angajament și credite bugetare, atât pentru structurile cu personalitate juridică prevăzute la art. 80 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, cât și pentru ordonatorul principal de credite al acestora, cu modificările ulterioare.”

Art. XI. — (1) Având în vedere prevederile art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, prin derogare de la prevederile art. 9 din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se elimină inechitățile, discriminările și/sau discrepanțele de ordin salarial existente la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență în sistemul finanțelor publice ca urmare a punerii în executare a hotărârilor judecătorești.

(2) În înțelesul alin. (1), prin *sistemul finanțelor publice* se înțelege Ministerul Finanțelor, Agenția Națională de Administrare Fiscală și structurile subordonate acesteia și Autoritatea Vamală Română.

(3) Metodologia și criteriile care stau la baza stabilirii drepturilor salariale luând în considerare hotărârile judecătorești potrivit prevederilor alin. (1) se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor, pe baza unei analize realizate de către Ministerul Finanțelor împreună cu Agenția Națională de Administrare Fiscală, structurile subordonate acesteia și Autoritatea Vamală Română, cu respectarea principiilor și a sistemului ierarhizării funcțiilor publice, între instituții publice, potrivit Legii-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare.

(4) După punerea în aplicare a prevederilor alin. (1) nu se mai plătesc alte categorii de drepturi salariale care nu sunt prevăzute prin acte normative în vigoare.

Art. XII. — La articolul 33 alineatul (4) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 18 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare, litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) sumele stabilite pentru fiecare unitate administrativ-teritorială în parte în urma derulării celor două etape de echilibrare, precum și pentru municipiul București vor fi diminuate cu gradul de necolectare, prin înmulțirea cu coeficientul subunitar, calculat ca raport între suma impozitelor și taxelor locale, chiriilor și redevențelor încasate în anul financiar anterior încheiat și suma impozitelor și taxelor locale, chiriilor și redevențelor de încasat, evidențiate în conturile de evidență contabilă ca urmare a declarațiilor depuse de contribuabili în anul financiar anterior încheiat sau ca urmare a contractelor de închiriere/concesiune încheiate. La calculul gradului de necolectare nu se iau în considerare creanțele fiscale aflate în litigiu;”.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul finanțelor,
Marcel-Ioan Boloș

București, 5 octombrie 2023
Nr. 81